

Oiva Suominen:

SUOT JA SOISTUVAT KANKAAT METSÄMAIDEN VEROLUOKITUKSESSA

Valtiovarainministeriö on antanut kulu-
neen kesän aikana ohjeita maatalouskiin-
teistöjen mittaamista ja luokittamista var-
ten ja näinollen on oma mielenkiintonsa
»Suo»-lehdessä saada selvitys siitä, miten
suot ja soistuvat kankaat on veroluoki-
tuksessa nykyisin otettava huomioon.

Metsämaat jaetaan veroluokituksessa
niiden puhtaan tuoton määrittämiseksi
veroluokkiin siten, että niistä luetaan:

IA luokkaan käenkaali-mustikkatyypin
ja talvikkityypin maat, ynnä lehtomaat.

IB luokkaan mustikkatyypin maat.

II luokkaan puolukkatyypin ja varik-
senmarja-puolukkatyypin maat.

III luokkaan kanervatyypin, variksen-
marja-mustikkatyypin, varpu-jäkälätyypin,
jäkälätyypin ja paksusammalatyypin
maat sekä kasvulliset korpimaat.

IV luokkaan kasvulliset rämemaat.

V luokkaan huonokasvuiset metsämaat.

Kun vertaamme tätä jaottelua käytössä
olleeseen metsäverotuksen uudistamisko-
mitean vuonna 1942 esittämään tauluk-
koon, on todettava, että nykyinen luokitus-
ohje poikkeaa siitä monissa kohdin. Kos-
ka on tarkoitus rajoittaa tässä yhteydessä
vain soihin, on ensisijaisesti huomattava,
että kaikki kasvulliset korvet sisältyvät
III veroluokkaan. Tässä kohdin on suori-
tettu hyvin selväpiirteinen keskittäminen,
mitä on pidettävä tarkoituksenmukaisena,
koska lehto- ja kangaskorpien sekä varsi-
naisten korpien kasvuluvut ovat keski-
määrin hyvin lähellä toisiaan. Luokitus-
tehtävä myös helpottuu korpien osalta
kentällä, ilman, että on tarvinnut poiketa
veroluokituksen keskimääräisestä tark-
kuudesta.

Kasvulliset rämemaat, jotka ovat kuu-
luneet IV veroluokkaan, ovat nyt jääneet
siihen ainoaksi ryhmäksi sen jälkeen, kun
varsinaiset korvet on siirretty III vero-
luokkaan ja kun kallio- sekä loushikko-
maa arvostellaan joko huonokasvuisena
metsämaana tai kasvullisena metsämaa-
na, jonka tuottoa alentaa kallio- tai kivi-
peräisyys.

V veroluokkaan kuuluvat kaikki hu-
onokasvuiset metsämaat, missä suhteessa
ei ole tapahtunut muutosta. On kuitenkin
huomattava, että valtiovarainministeriö
on erillisessä ohjeessa siirtänyt joutomaan
ja huonokasvuisen maan rajaa huonokas-
vuisiin metsämaihin päin. Tämä tietää
joutomaan määrän lisääntymistä verolu-
okituksissa. Koska joutomaan käsite on ve-
roluokituksessa saanut uuden sisällön,
mikä poikkeaa yleisestä joutomaan käsit-
teestä, on se aiheuttanut tässä yhteydessä
joutomaan uudelleen määrittelyn. Määri-
telmä on sidottu yksinomaan metsämaan
keskimääräisen puhtaan tuoton määrään
hehtaaria kohden. Mainittakoon, että pää-
osassa Etelä-Suomea metsämaan tuotto
tulee olla vähintään 0.7 km³, jotta maata
voidaan pitää huonokasvuisena metsä-
maana.

Ojitetuista soista on ohjeessa omat
säännöksensä. Näille kuvioille on luokit-
tajan tehtävä ojitusta osoittava merkintä
yleisten veroluokkaa, kasvullisuusluok-
kaa ja tiluslajia osoittavien merkintöjen
lisäksi. Jos suon keinollinen tai luontainen
kuivuminen on johtanut turvekankaan
muodostumiseen, on sen tuotto arvostelta-
va kovien maiden metsätyyppeihin ver-
taamalla ja saadun tuloksen perusteella
määrättävä veroluokka.

Ojitetun alueen tuottokyvyn paranemi-
nen voidaan kuitenkin aikaisintaan ottaa
huomioon siinä verotuksessa, joka toimi-
tetaan Oulun ja Lapin lääneissä viiden-
neltätoista verovuodelta ja muualla maasa-
kymmeneltä verovuodelta sen vuoden
päättymisestä jona ojitustyö on saatettu
loppuun. Ennenkuin ojitetun alueen li-
sääntyneestä tuottokyvystä voidaan tehdä
riittävän varmoja johtopäätöksiä on luo-
kittajan todettava

- että alueen pintakasvillisuuden ra-
kenteessa ja lajikokoomuksessa on
tapahtunut sellainen muutos, mikä
osoittaa ilmeisesti parantuneita
puuston kasvuedellytyksiä, ja
- että koko veroluokkakuvioille on

noussut riittävän tiheä ja kehityskelpoinen taimisto tai

- että alueella ojituksen aikana ollut puusto on selvästi parantanut kasvuaan.

Milloin metsämaa (suo) on joko luontaisesti tai jonkin muun tekijän kuin metsäojituksen johdosta kuivunut, harkitaan kuvion tuottokyky yleisten veroluokitusperusteiden mukaan ja erotetaan se tällöin omaksi veroluokkakuvioksi.

Metsämaiden veroluokituksen vaikeana tehtävänä on erilaisten luokkaa alentavien tekijöiden tarkoituksenmukainen huomioon ottaminen. Nämä alentavat tekijät, joista monet ovat yhteisiä sekä koville maille että soille, on katsottava hyvin pysyviksi ennenkuin ne voidaan hyväksyä. Ohjeessa onkin erityisesti korostettu, että haitallinen vaikutus tulee olla ilmeisen selvä ja todellinen ennenkuin se saa vaikuttaa alentavasti. Koska eräät alentavat tekijät ovat ilmastollisten olosuhteiden aiheuttamia ja soista sinänsä erillisiä, ei niiden tarkastelulla tässä yhteydessä ole mielenkiintoa. Poikkeuksen tekee kuitenkin soistuminen. Edellämämainitun rajoitetun harkinnan vaatimus tulee selvästi esille tämän kohdan yksityiskohtaisessa ohjeessa. Sen mukaan soistuneisuuden haitallista vaikutusta arvioitaessa on kiinnitettävä ensisijaisesti huomiota kasvavien puiden elinvoimaisuuteen ja vaikka kasvipeitteessä olisikin havaittavissa soistumisen merkkejä, ei niiden perusteella voida yksinomaan tehdä ratkaisua. Soistuneisuuden tulee olla niin pitkälle kehittynyttä, että sen haitalliset merkit ovat puustossa selvästi näkyvissä. Milloin taas alue on aukea tai jätemetsää kasvava, on ratkaisu tehtävä vertailemalla kuviota muissa suhteissa puustoa kasvavaan soistuneeseen alueeseen. Lopuksi huomautetaan, että syksyllä tai keväällä vesimäärän tilapäinen lisääntyminen voi johtaa helposti aiheettomaan veroluokan alentamiseen.

Soistumisesta erillisenä käsitteenä ohjeet tuntevat veden vaivaaman kankaan. Sellaisen käsitetään johtuvan joko epäedullisen runsaasta vesimäärästä tai puiden heikosta kyvystä käyttää hyväkseen maassa olevaa vettä tahi jostakin muusta alueen vesitalouteen luettavasta tekijästä, joka on ilmeisen haitallinen puuston kehitykselle. Esimerkkinä tällaisista alueista mainitaan eräät mustikka- ja talvikki-tyypin tasaiset savipohjaiset maat sekä eräät tulvaveden vaikutuksen alaiset rannat.

Harvemmin varmaan tulee soilla kivi-syyden tai kallioperäisyyden vaikutus alentavana tekijänä kysymykseen. Mutta milloin tähän on aihetta, on se tehtävä. Kokonaistuoton aleneminen voi tällöin olla joko puuyksilöiden lukumäärää vähentävä tai niiden kasvukykyä heikentävä. Myös molemmat tekijät voivat esiintyä samanaikaisesti. Tällaisia soita ovat lähinnä kalliopohjaiset rämeet ja kiviset korvet.

Koska on odotettavissa, että annettu ohje metsämaiden veroluokituksesta vahvistetaan lähiaikoina lainsäädännössä, olisi toivottavaa, että sitä ennen saataisiin eri tahoilta myöhemmin mahdollisesti tulevat huomautukset jo nyt esille. Tämä koskee niin hyvin soiden kuin kovien metsämaiden luokitusta. Asialliset näkökohdat voisivat tulla vielä huomioon otetuiksi.

SUOSEURA

Seuran kokouksessa 15. 4. 1952 piti metsätekn. E. J. Mattila esitelmän: »Metsäsalaojien käytöstä kuivatushankkeissa». Esitelmän johdosta käyttivät puheenvuoroja herrat Kivinen, Kotiaho, Multamäki, Huikari sekä esitelmän pitäjä. Agronomi Leo Rautiainen esitti tiedonannon: »Puunpäätteitä sisältävien turpeiden kemiallisesta koostumuksesta.» Puheenvuoroja käyttivät herrat Kivinen, Kotiaho, Salmi, Heikurainen, Valmari ja alustaja.

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin: MMK Anssi Rankamaa, dipl. ins. Matti Kantanen, dipl. ins. Reino Yliharsila, dipl. ins. Kauko Leiponen, dipl. ins. Aaro Luukko, agr. yliopp. U. Olavi Louhenranta.